

Dünyanın Eğitim Gündemi

SAYI - 62

ABD: Çocuklar zeki doğmaz, zeki olur.

Harvard Üniversitesi tarafından yürütülen bir çalışma ebeveynlerin zihniyet ve yaklaşımlarının erken yaşlardan itibaren çocukların büyüme potansiyelleri üzerinde olumlu etkileri olduğunu ortaya koydu. Harvard Tıp Fakültesinde Pediatri ve Nörobilim Profesörü ve Harvard Eğitim Enstitüsünde Eğitim Profesörü olarak görev yapan Charles Nelson tarafından yürütülen çalışmada annelerin stres düzeyleri ve çocuklarının beyin aktiviteleri arasındaki ilişki incelendi. Araştırma neticesinde annenin stresinin yalnızca anne ile bebek arasındaki etkileşimler üzerinde değil, çocukluk çağı beyin gelişimi üzerinde de etkisi olduğu tespit edildi. Araştırmada stresli ve sabit zihniyete sahip annelerin bebeklerinde daha düşük beyin aktivitesinin gözlemlendiği, gelişim odaklı zihne sahip annelerin çocuklarının ise yüksek düzeyde stresin olumsuz etkilerinden korunduğu saptandı. Çalışma küçük çaplı çalışma olarak öne çıkıyor. Zihniyetlerin çocuklara nasıl yerleştiğine veya annenin zihniyetinin çocuklara nasıl etki ettiğine dair biyolojik temelli kanıtlar sunması açısından bahse konu çalışma heyecan verici bulunuyor. Öte yandan yeni ebeveynlerin karşılaştığı sistemik stres faktörleri için mevzubahis zihin yapısının kesin bir panzehir olmayacağı vurgulanıyor.

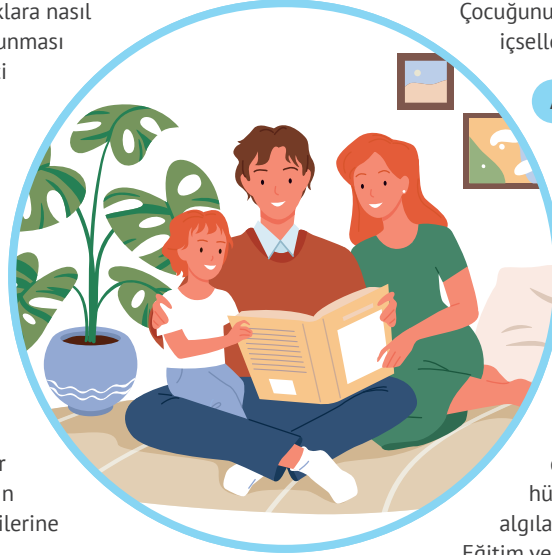
ALMANYA: Her beş çocuktan birine kitap okunmuyor.

Yapılan araştırmalar kendilerine düzenli olarak kitap okunan çocukların, daha geniş kelime hazinesine sahip olduklarını ve ilkokulun başlangıcında daha az zorlandıklarını gösteriyor. Anne ile babanın seslerinin çocuklar üzerinde sakinleştirici bir etkiye sahip olduğu ve bu nedenle çocukların bebeklik dönemi de dâhil olmak üzere kendilerine kitap okunmasından hoşlandıkları biliniyor. Reading Vakfı tarafından yapılan bir anket Almanya'daki tüm ebeveynlerin yaklaşık %40'ının çocuklarına nadiren kitap okuduğunu veya hiç okumadığını ortaya koydu. Araştırmada 1-8 yaş arası çocukları olan 839 ebeveynin beyanları değerlendirildi. Sonuçlar her beş çocuktan birine asla kitap okunmadığını gösteriyor. Nadiren kitap okunan çocuklarda bu oran %39 civarında seyrediyor. 2019'da çocuklarına nadiren kitap okuyan veya hiç okumayan ebeveynlerin oranının %32 olduğu, aynı dönemde çocuklarına hiç kitap okumayan anne ve babaların oranının ise %8'den %20'ye çıktığı belirtiliyor. Araştırma, eğitim düzeyinin okuma davranışında da rol oynadığını gösteriyor. Ortaokul düzeyinde eğitim alan ebeveynlerin %31'i çocuklarına sesli kitap okumazken bu oran yüksek eğitimli ailelerde %18'e iniyor. Küçük yaşlarda çocukların kitaplarla tanıştırılması sadece dil gelişimini desteklemekle kalmaz, onların duygusal gelişimlerine de olumlu katkı

sağlar. Özellikle çocukların bağımsız olarak okumayı öğrendikleri bu geçiş döneminde okumaya devam etmenin, eğitimin sonraki süreçleri için de oldukça önemli olduğu düşünülüyor.

Çocuklarına daha fazla kitap okumak isteyen ancak bu ritüeli günlük yaşamına nasıl dâhil edeceğini bilmeyen ebeveynler için dört ipucu öneriliyor:

- 1. Doğru zaman:** Çocuklar uyumadan önce ebeveynlerinin kendilerine kitap okumasından hoşlanır. Ebeveynler de genellikle çocuklara kitap okumak için bu saat dilimini tercih eder.
- 2. Doğru yer:** Çocuğunuzun hikâyeye konsantre olabilmesi ve diğer seslerin dikkatini dağıtmaması önemli olduğundan okumak için sessiz ve rahat bir yer seçin.
- 3. Doğru kitap:** Çocuğunuza okuyacağınız kitabı seçmesi için fırsat verin.
- 4. Doğru yol:** Yüksek sesle okumanın tadını çıkarın. Ses tonunuzu değiştirebilir, hikâye hakkında çocuğunuzla konuşabilirsiniz. Çocuğunuzun hikâyeye ilgi duyması ve onu içselleştirmesi önemlidir.

ARNAVUTLUK: Matura 2023'e (lise bitirme sınavı) Türkçe dâhil edildi.

Türkiye-Arnavutluk arasında 6 Ocak 2021'de imzalanan eğitim alanında iş birliği anlaşmasıyla Türkçe; İngilizce, Fransızca, İtalyanca ve Almanca gibi dillerle birlikte okullarda zorunlu ders kapsamında yer almaya başladı. Söz konusu anlaşma Türkçenin İngilizceden sonra ikinci yabancı dil olarak okutulması imkânını da tanıyan yasal bir düzenleme içerdiğinden lise bitirme sınavında Türkçe dersine yer verilmesi, bahsedilen anlaşma hükmünü tamamlayıcı bir karar niteliğinde algılanıyor.

Eğitim ve Spor ile Ekonomi Bakanlıklarının yönergesine göre sınav, lise müfredatında yer alan birinci yabancı dil seviyesine uygun olarak tasarlanıyor.

BELÇİKA: Gençler çevre sorunlarına karşı daha açık bir eğitim müfredatı istiyor.

Le Vif gazetesinde yayımlanan bir habere göre Valonya-Brüksel Federasyonu'ndaki okullarda her on gençten dokuzu, ortaöğretimde verilen derslerde çevre konularına daha çok yer verilmesini istiyor. Haberde devamla, müfredata çevre eğitimini dâhil etmek için özellikle ortaöğretim programının yeniden düzenlenmesi, öğretmenlerin bu konularda daha iyi eğitilmeleri, okulların uzman kişiler tarafından ziyaret edilmesi ve çevre yararına somut projeler (sebze bahçesi, atık ayıklama, sağlıklı atırtırmalıklar vb.) uygulanması talep ediliyor. Valonya-Brüksel Federasyonu'nda "Gençlik Forumu" tarafından yayımlanan bir ankete katılan 1.019 gencin %91'i ortaöğretim

Dünyanın Eğitim Gündemi

SAYI - 62

müfredatında çevre eğitiminin daha fazla ele alınması gerektiğine inandığını belirtiyor.

Ankete yanıt veren gençlerin %60'ı çevre ile ilgili konuların yeterince ele alınmadığını, %14'ü ise hiç yer verilmediğini düşünüyor. Ayrıca gençlerin %83'ü iklim değişikliği konusundaki bilgi kaynaklarına vâkıf olmadığını söylüyor.

Gençlik Forumu açıklamasında "Bugün iklim değişikliğinin etkilerini yaşıyoruz. Bazı gençler, durumun aciliyeti karşısında çoğunlukla çevre konusunda endişe ve bir tür umutsuzluk hissetmektedir. Bu konuların okulda ele alınması her gencin bunları kavramasına, bir dayanışma ve bir gruba ait olma duygusu kazanmasına da olanak sağlayacaktır." ifadelerine yer verdi.

FRANSA: Pap Ndiaye, ortaokul sonunda öğrencilerin İngilizce seviyelerini güçlendirmeyi hedefliyor.

Fransa Millî Eğitim Bakanı 2022 okul başlangıç konferansında İngilizce sonuçlarını "yetersiz" olarak değerlendirmişti. Ortaokul son sınıfta öğrencilerin tümünün girdiği Ev@lang testinin sonuçlarına göre öğrencilerin yarısı A2 seviyesine ulaşamıyor. Ajans France Presse'e göre ilköğretim mezunlarının %96'sı ve ortaokul mezunlarının %99'u İngilizce dersi almalarına karşın öğrencilerin yarısı okul sonunda gerekli seviyeye erişemiyor. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan bir basın açıklamasında 2025 yılına kadar öğrencilerin en az %80'inin 3. sınıfın sonuna kadar İngilizcede gerekli seviyeye (en az A2 seviyesi) ulaşmasının hedeflendiği, gelecek yıl yaklaşık 800 ek dil asistanının işe alınarak iki dilli okulların konuşlandırılmasına devam edileceği belirtildi.

ÖZBEKİSTAN: 3. Uluslararası Kongre Merkezinde ilköğretim sınıfları için geliştirilen yeni nesil ders kitaplarının sunumu gerçekleştirildi.

Eleştirel düşünme, ekip çalışması, yaratıcılık ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi ilkesi (4K), yeni nesil ders kitaplarının temelini oluşturuyor. Bu ders kitapları ile sadece temel konuların değil, 21. yüzyılda ihtiyaç duyulan yaşam becerilerinin de öğretilmesi hedefleniyor. Görsel sanatlar, Özbekçe ve müzik okuryazarlığı ile ilgili kitaplar başta olmak üzere 1-3. sınıflar için sunulan ders kitaplarının bir kısmının artırılmış gerçeklik teknolojileri kullanılarak geliştirilmiş olması da yeni nesil kitaplarda dikkat çeken bir özellik olarak öne çıkıyor. Bu doğrultuda ders kitapları, alıştırmaları, öğretmenler için metodolojik kılavuzların yer aldığı aktif öğrenme süreci için hazırlanan bir materyal seti ve Estudy e-öğrenme platformu da öğrencilerin istifadesine sunuluyor. Ders ile ders dışı zamanlarda ücretsiz ve çevrim dışı kullanılabilen bu platformda matematik, fen

bilimleri, bilgisayar bilimi gibi konulardaki eğitim kurslarının yanı sıra edinilen bilgileri pekiştirmek için 300'den fazla zekâyı geliştiren oyun bulunuyor.

ULUSLARARASI: Teknoloji eğitimin geleceğini nasıl şekillendiriyor?

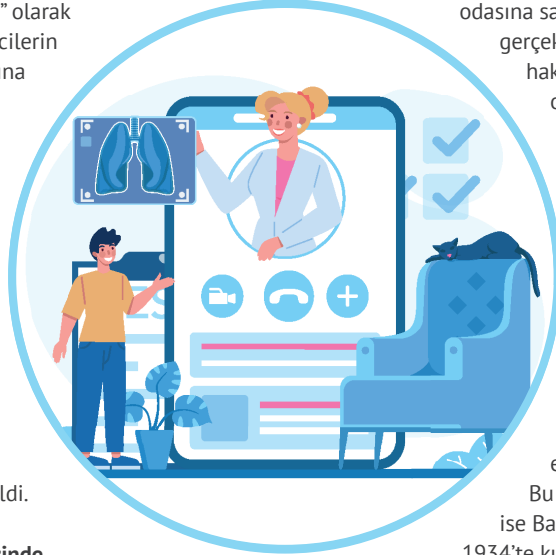
Dijital erişimin kolaylaşması, kolejlerin ve üniversitelerin daha fazla esneklik kazanmasına ve giderek daha fazla çevrim içi sınıf sunmasına yardımcı oldu.

Geleneksel dersler ile tek başına daha fazla etkileşim ve problem çözme uygulamasına izin veren dijital deneyimlerin karşılaştırıldığı araştırmalara göre geleneksel dersler bazı açılarından etkisiz ve verimsiz olabiliyor. Bu nedenle bazı kurum ve kuruluşlar dijital deneyimlerin öne çıktığı çalışmalara imza attılar. Örneğin, Katar'daki Northwestern Üniversitesi 60 farklı ülkeden personel ile öğrencinin bağlantı kurabileceği ve bir araya gelebileceği birinci sınıf olanaklarla donatıldı. Kampüs ayrıca son teknoloji ürünü bir haber odasına sahip. Üniversitenin Dekanı Marwan Kraidy gerçek hayatta öğrenmeye yönelik bu eğilim hakkında "Medya sektörü için çok önemli olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerimiz Britanya İmparatorluğu'nun tarihini öğrenirken üst düzey kameraların nasıl çalıştırılacağını, nasıl düzenleneceğini, nasıl rapor edileceğini öğreniyorlar. Teknoloji o kadar karmaşık hâle geldi ki bu konuda hiçbir fikri olmayan birini medya kuruluşuna gönderemezsiniz. Yeni başlayan bir profesyonelin bile teorik, didaktik, eğitim türlerine ek olarak bazı becerilere sahip olması gerektiği beklentisi var." dedi. Şirketlerin bu yeni eğilimlerden yararlanmak istediğini belirtti. Bu doğrultuda çalışmalar yürüten bir başka yer ise Barco. Batı Belçika'daki Kortrijk kasabasında 1934'te kurulan Barco, eğitimi mümkün olduğunca geniş bir alana yaymak için sınıf teknolojilerini kullanmaya çalışan şirketlerden birisidir. Bununla birlikte şirketin dünyanın dört bir yanındaki cerrahların ameliyathanede birbirlerini canlı olarak takip edebilmeleri için özel olarak hazırlanmış stüdyoları bulunuyor. Barco Cerrahi ve Modalite Genel Müdür Yardımcısı Johan Fornier Euronews'e verdiği demeçte: "Odaklandığımız kullanılan durumlarından biri cerraha yardımcı olmak yani uzaktan bir uzman cerraha yardım ediyor." açıklamasını yaptı. Bunun sadece başlangıç olduğunu, eğitimin sadece öğretmek değil, aynı zamanda hayat kurtarmak olduğunu da sözlerine ekledi.

Bu doğrultuda çalışmalar yürüten bir başka yer ise Barco. Batı Belçika'daki Kortrijk kasabasında 1934'te kurulan Barco, eğitimi mümkün olduğunca geniş bir alana yaymak için sınıf teknolojilerini kullanmaya çalışan şirketlerden birisidir. Bununla birlikte şirketin dünyanın dört bir yanındaki cerrahların ameliyathanede birbirlerini canlı olarak takip edebilmeleri için özel olarak hazırlanmış stüdyoları bulunuyor. Barco Cerrahi ve Modalite Genel Müdür Yardımcısı Johan Fornier Euronews'e verdiği demeçte: "Odaklandığımız kullanılan durumlarından biri cerraha yardımcı olmak yani uzaktan bir uzman cerraha yardım ediyor." açıklamasını yaptı. Bunun sadece başlangıç olduğunu, eğitimin sadece öğretmek değil, aynı zamanda hayat kurtarmak olduğunu da sözlerine ekledi.

ABD: Öğrencilerin yaratıcılığını desteklemek için yapay zekâ nasıl kullanılır?

Yapay zekâ, K-12 eğitiminde günlük görevlerin daha büyük bir parçası hâline geliyor. Eğitim camiası son zamanlarda insan yazısını

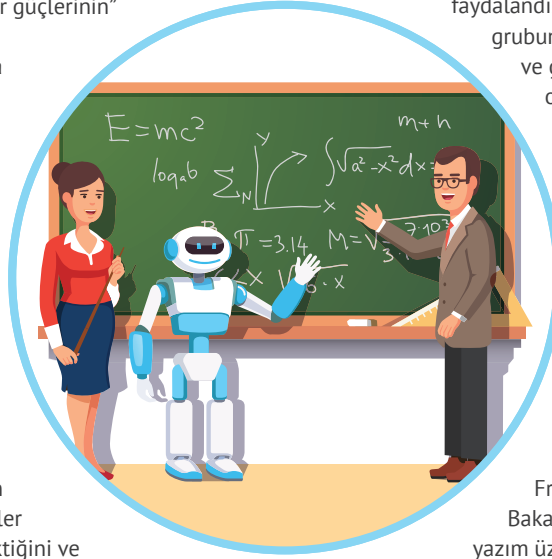
taklit edebilen bir AI aracı olan ChatGPT'nin yükselişi üzerine çokça konuşuyor.

Tartışmaların çoğu öğrencilerin kopya çekmek için ChatGPT'yi nasıl kullanabilecekleri etrafında dönüyor. Bu ihtimale karşın New York gibi bazı bölgeler, ChatGPT kullanımını bölge tarafından sağlanan cihazlarda yasakladı.

Ancak bazı eğitim uzmanları, ChatGPT gibi yapay zekâ araçlarının öğretmenlerin işlerinin doğasını değiştirmek ve eğitimde daha iyi sonuçlar yaratmak için de kullanılabileceğini söylüyor. Örneğin, 6 Mart'taki SXSW EDU oturumundaki panelistlere göre yapay zekâ, öğretmenlerle öğrencilerin yaratıcılık ve bilişsel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.

Kâr amacı gütmeyen Öğrenme Ekonomisi Vakfının CEO'su ve kurucu ortağı Chris Purifoy, "Yapay zekâ destekli araçları kullanmak, öğrencilerin öğrenme geçmişini bağlamsallaştırabilir ve öğrenmeyi daha kişiselleştirilmiş hâle getirebilir." diyor. Purifoy, yapay zekâ araçlarının öğrencilerin "öğrenme süper güçlerinin" ne olduğunu veya en iyi nasıl öğrendiklerini anlamalarına yardımcı olabileceğini ve daha sonra eğitimcilerin bu verileri öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmak için kullanabileceğini söylüyor.

Öte yandan panelistlere göre yapay zekâ araçları üzerine daha fazla çalışma yapılması gerekiyor. Purifoy, yapay zekâ araçları tarafından toplanan verilerin özel olması ve öğrencilere ait olması gerektiğini söyledi. Uzmanlar, teknoloji endüstrisi ve okulların bu araçların güvenli şekilde kullanılmasını sağlamaları gerektiğini vurguluyor. Bill ve Melinda Gates Vakfında kıdemli program görevlisi Moky Horner, yapay zekâ araçları tarafından hangi verilerin toplanacağını çocuklar, aileler ve eğitimciler ile birlikte tasarlanması gerektiğini ve yapay zekâ araçları ile ilgili daha çok öğretmen eğitimine ihtiyaç duyulduğunu da sözlerine ekledi.

Waterloo Üniversitesinden iki mühendis ve Vanceouvar'daki Learning Disabilities Society'deki üç uzman QT adını verdikleri küçük insana benzeyen bir robotla öğrenme gücünü üzerine bir araştırma yaptı. Öncelikle robotun konuşma şekli, yüz özellikleri, jestleri öğrenme gücünü çeken çocuklara uygun bir hâle getirildi. Akabinde öğrenme gücünü çeken 16 öğrenci iki gruba ayrıldı. Birinci grupta öğrenciler sadece bir eğitimle çalışırken ikinci grupta ise öğrenciler bir eğitim ve bir QT robotu ile birlikte çalıştılar. İkinci grupta eğitim robotu yönlendirmek için bir tablet kullandı ve robot daha sonra konuşması ve jestleriyle çeşitli etkinlikleri otonom olarak gerçekleştirdi. Öğretmen tarafından kontrol edilen oturumlarda robot bazen eğitim tarafından yönlendirilerek öğrenciye yol gösterdi. Ayrıca robot gerekli durumlarda hedefler belirleyerek kendi kendini düzenleyen yeni stratejiler üretti. Robot öğrencinin öğrenme sürecinden uzaklaştığını fark ettiği anlarda öğrenciyi tekrar çalışmasına yönlendirmek için oyun, bilmece, şaka, nefes egzersizi ve fiziksel hareketler gibi çeşitli stratejilerden faydalandı. Araştırma neticesinde robotla çalışan grubun genel olarak görevleriyle daha çok meşgul ve görevlerini tamamlama oranının daha yüksek olduğu gözlemlendi.

FRANSA: İmla, doğru yazım ve destek eğitimi... Millî Eğitim Bakanlığının ortaokullarda seviye yükseltme planı.

Millî Eğitim Bakanı Pap Ndiaye, ortaokul öğrencilerinin yazım açısından yaşadıkları zorlukları gidermek için 9-10 (CM1) ve 10-11 (CM2) yaşlarındaki öğrencilerle her okul gününde imla ve yazım çalışması yapılmasını talep ediyor. BFM TV'ye konuşan Ndiaye, ortaokul birinci sınıfın başındaki çocukların %27'sinin yeterli Fransızca seviyesine sahip olmadığını belirtti. Bakanlık İstatistik Servisi Depp, 1987'den bu yana yazım üzerine dört kez yapılan bir araştırmaya göre farklı nesillere uygulanan aynı dikte çalışmasında genç

bir CM2 öğrencisinin otuz yıldan daha uzun bir süre önce ortalama on hata yaparken bugün yirmi hata yaptığına dikkat çekti. Millî Eğitim Bakanlığı ilkökul dört, beş ve ortaokul birinci sınıflarda günde iki saat yazma ve metinleri yüksek sesle okuma uygulamasının hayata geçirilmesini istiyor. Öğrencilerin ilkökul beşinci sınıfın sonunda ritme ve noktalama işaretlerine özen göstererek altmış saniyede ortalama 120 kelimeyi okuyabilmesi hedefleniyor. Ayrıca önümüzdeki eylül ayında ortaokul birinci sınıf öğrencileri için "ev ödevi kontrolü" uygulamasının zorunlu hâle getirilmesi planlanıyor. Yeni eğitim-öğretim yılında istisnasız tüm ortaokul birinci sınıflar için uygulanacak başlıca yeniliklerden biri de öğrencilerin bilgi, beceri seviyelerini yükseltmeleri için haftada bir saat kişiselleştirilmiş çalışma zamanları uygulaması ile ek destek eğitimi almaları. Böylece öğrencilerin Fransızca imla, dil bilgisi, söz dizimi, okuduğunu anlama ve matematik alanında temel becerilerini pekiştirmeleri hedefleniyor.

KANADA: Robot, öğrenme gücünü çeken öğrencilerin odaklanmalarına yardımcı oluyor.

Waterloo Üniversitesindeki araştırmacılar sosyal robotların öğrenme gücünü çeken öğrencilerin işlerine odaklanmasına yardımcı olabileceğini buldu.

Robotların eğitim sisteminde kullanılabileceğini vurgulayan elektrik ve bilgisayar mühendisi Prof. Dr. Kerstin Dautenhahn, yaptıkları araştırma ile robotların öğrenciler üzerinde pozitif etkisi olduğunu dile getirdi. Yıllarca özel gereksinimli bireyler bağlamında robotik çalışmalar yapan Dautenhahn, eğitimcilerin son yıllarda sosyal robotları öğrencilerin öğrenme süreçlerine destek olmak amacıyla kullandıklarını ancak bu kapsamdaki çalışmaların büyük çoğunluğunun otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerle yapıldığını dile getiriyor. Dautenhahn,

Editörler: Şeyma Nur Dündar, Semra Hatipoğlu Kaya

Çevirmenler: Tuğçe Karadağ, Hüseyin Tekmen, Sameona Brahimi, İsmail Uzun, Hatice Salır Dağcı, Naşide Çetiner, Abdulbasit Rikhsiboev, Semra Hatipoğlu Kaya, Şeyma Nur Dündar, Serdar Şener

Tasarım: Tanzer Özder / MEB YEGİTEK

KAYNAKÇA

- 1- <https://news.harvard.edu/gazette/story/2022/01/turns-out-smarter-kids-are-made-not-born/>
- 2- <https://www.elfern.de/kleinkind/entwicklungs/worlesemonitor--jedem-fuenften-kind-wird-nie-vorgelesen>
- 3- <https://www.shqip-lajme.com/2023/01/26/zbardhet-udhezimi-ne-2023-turqishtja-futet-edhe-si-provim-me-detyrim-ne-mature/>
- 4- <https://www.levif.be/belgique/enseignement/les-jeunes-veulent-que-leur-cursus-scolaire-souvre-davantage-aux-enjeux-environnementaux/>
- 5- <https://www.lefigaro.fr/actualite-france/pap-ndiaye-s-engage-a-muscler-le-niveau-d-anglais-des-eleves-a-la-fin-du-college-20221217>
- 6- <https://www.xabar.uz/post/ozbekistonda-4k-bolajak-talim-tamoyili>
- 7- <https://www.euronews.com/next/2022/12/21/digital-connectivity-how-technology-is-shaping-the-future-of-education>
- 8- <https://www.edweek.org/technology/how-to-use-artificial-intelligence-to-bolster-students-creativity/2023/03>
- 9- <https://www.sciencedaily.com/releases/2023/02/230214153936.htm>
- 10- <https://www.msn.com/fr-fr/actualite/france/dict%C3%A9-soutien-scolaire-le-plan-du-minist%C3%A8re-de-l-%C3%A9ducation-pour-rahausser-le-niveau-aucoll%C3%A8ge/ar-AA16eYcT?ocid=msedgdp&pc=U531&cid=4d2924b262e44bfe8655d6c8abda7463>

Millî Eğitim Bakanlığı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
tarafından hazırlanmıştır.

D ü n y a n ı n
Eğitim Gündemi

SAYI - 62

